

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Fałkowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 4 750 mieszkańców.

Wójtem Gminy jest Pan Henryk Konieczny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie został utworzony na mocy Uchwały Nr X/42/90 Gminnej Rady Narodowej w Fałkowie z dnia 27 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny NIP 658-17-90-566 i Regon 292408022.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Fałkowie jest Pani Marianna Kierozalska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Fałkowie stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXV/167/2009 z dnia 29 czerwca 2009 roku Rady Gminy w Fałkowie w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Fałkowie. Zmiany do Statutu wprowadzone zostały Uchwałą Nr XXIX/204/2009 z dnia 28 grudnia 2009 roku Rady Gminy w Fałkowie. Zmiana dotyczyła dodania do struktury organizacyjnej stanowiska głównej księgowej.

W Statucie brak jest zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na dzień uchwalenia dokumentu publikatory aktów prawnych w oparciu, o które pracuje Ośrodek były aktualne, ale w trakcie dokonywania zmian w Statucie należy je uaktualnić.

- 2) Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Fałkowie wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2009 Kierownika GOPS w Fałkowie z dnia 17 lipca 2009 roku. W § 2 dokumentu widnieją nieaktualne publikatory ustaw oraz brak jest zadań z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- 3) Uchwałę Nr VII/49/2011 Rady Gminy w Fałkowie z dnia 21 czerwca 2011 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i tryb ich pobierania.
- 4) Zarządzenie Nr 3/2015 Wójta Gminy Fałków z dnia 13 stycznia 2015 roku w sprawie określenia wartości jednej godziny usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki domowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Fałkowie.
- 5) Uchwałę Nr XXX/226/2014 Rady Gminy Fałków z dnia 4 marca 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.
- 6) Uchwałę Nr XXX/227/2014 Rady Gminy Fałków z dnia 4 marca 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
- 7) Uchwałę Nr XXX/228/2014 Rady Gminy Fałków z dnia 4 marca 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
- 8) Uchwałę Nr III/14/2014 Rady Gminy Fałków z dnia 30 grudnia 2014 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Fałków na lata 2014 – 2020.
- 9) Uchwałę Nr XXIX/221/2013 Rady Gminy Fałków z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2013 -2015.
- 10) Upoważnienie Wójta Gminy Fałków z dnia 04 maja 2004 roku dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Fałkowie do prowadzenia postępowania w sprawach dotyczących pomocy społecznej, przyznawania i wypłacania tych świadczeń z prawem do wydawania w imieniu Wójta Gminy decyzji administracyjnych, dotyczących tych świadczeń przy uwzględnieniu wymogów określonych powołaną ustawą.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Nowak – koordynator kontroli – Kierownik w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 807/2015 z dnia 28 września 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 809/2015 z dnia 28 września 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
3. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 808/2015 z dnia 28 września 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli do rejestracji przeprowadzonych rewizji, kontroli pod pozycją nr 2/2015.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 02 i 05 października 2015 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015, poz. 332 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie mieści się w budynku Urzędu Gminy w Fałkowie, przy ul. Zamkowej 1 a, 26-026 Fałków, tel. 41 356 82 72. Ośrodek zajmuje cztery pomieszczenia usytuowane na parterze budynku. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest: ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest gotówką w Kasie GOPS w Fałkowie.

Ad. 1 Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Fałkowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 3 pracowników, w tym: kierownik oraz 2 pracowników socjalnych. (Zał. nr 1 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców,

przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $4\ 750/2 = 2\ 375$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2015 r., poz. 163 ze zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 2 375 mieszkańców. Z tego wynika, iż liczba mieszkańców przypadających na jednego pracownika znacznie przekracza 2000 mieszkańców oraz, że zgodnie z art. 110 ust. 12, który wszedł w życie 1 stycznia 2015 roku, w jednostce bezwzględnie powinno być zatrudnionych trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 163 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2015 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **36 osób**, w tym dla 30 osób samotnych. Łączna kwota wypłaconych w tym okresie świadczeń wyniosła **128 232 zł**. Za osoby te Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

GOPS/8210/Rs/10a/2013/z/2014; GOPS/8210/Rs/10a/2014/z/2015; GOPS/8210/Rs/3a/2013;
GOPS/8210/Rs/14/2013; GOPS/8210/Rs/11/2014; GOPS/8210/Rs/12/2013;
GOPS/8210/Rs/3a/2015; GOPS/8210/Rs/1/2014; GOPS/8210/Rs/18/2017;
GOPS/8210/Rs/13/2013; GOPS/8210/Rs/6/2015.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną

klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzone są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Widniało w niej również upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji na ogół brak było art. 37 ustawy o pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informowano klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klienti odbierali osobiście potwierdzając ten fakt własnoręcznym podpisem.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka, w roku 2015 do dnia kontroli pomocą okresową objęto **17 osób** na łączną kwotę **46 307 zł**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie. Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:

GOPS/8211/Ro/11a/2015;   GOPS/8211/Ro/9a/2015;   GOPS/8211/Ro/2b/2015;
GOPS/8211/Ro/6/2015;   GOPS8/8211/Ro/5/2015;   GOPS/8211/13/2015;
GOPS/8211/Ro/17/2015;   GOPS/8211/10/2015;   GOPS/8211/Ro/8a/2015;
GOPS/8211/Ro/8c/2015; GOPS/8211/Ro/3c/2015; GOPS/8211/Ro/14/2015.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m. in.: aktualne dochody, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego, zaświadczenia o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i środków z funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS wynika, iż w 2015 roku do dnia kontroli pomocy w formie posiłku w ramach Programu wieloletniego udzielono ogółem dla **197 uczniów**. W okresie tym zasiłkiem celowym objęto **230 osób** z 85 rodzin. Ogólny koszt Programu w okresie objętym kontrolą wyniósł **90 303 zł** (Zał. Nr 2, pkt 35).

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Fałków

Lp.	Typ placówki	Liczba dożywianych dzieci	Rodzaj posiłku	Cena posiłku
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Fałkowie	86	jedno danie gorące	2,00 zł

2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Czermnie	61	jedno danie gorące	2,00 zł
3.	Publiczne Gimnazjum w Fałkowie	35	jedno danie gorące	2,00 zł
	RAZEM	182		

Dodatkowo w 2015 roku Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia 15 uczniów uczęszczających do szkoły poza terenem gminy Fałków. Koszt obiadu wynosił od 4,00 zł do 10,00 zł.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Fałków dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS/8212/PP/13f/2015;   GOPS/8212/PP/13h/2015;   GOPS/8212/PP/22e/2015;
GOPS/8212/PP/22h/2015;   GOPS/8212/PP/33f/2015;   GOPS/8212/PP/23/2015;
GOPS/8212/PP/21/2015;   GOPS/8212/PP/80/2015;   GOPS/8212/PP/31/2015;
GOPS/8212/PP/40c/2015; GOPS/8212/PP/27c/2015; GOPS/8212/PP/12b/2015

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS/8223/Rd/11A/2015;   GOPS/8223/Rd/35/2015;   GOPS/8223/Rd/18/2015;
GOPS/8223/Rd/18A/2015;   GOPS/8223/Rd/25A/2015;   GOPS/8223/Rd/105/2015;
GOPS/8223/Rd/39A/2015;   GOPS/8223/Rd/7a/2015;   GOPS/8223/Rd/57a/2015;
GOPS/8223/Rd/15/2015;   GOPS/8223/Rd/15B/2015;   GOPS/8223/Rd/15c/2015;
GOPS/8223/Rd/19A/2015; GOPS/8223/Rd/80a/2015; GOPS/8223/Rd/67a/2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013

roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 oraz uchwał Rady Gminy Fałków Nr XXX/227/2014 i Nr XXX/228/2014 w sprawie dożywiania. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywoływano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe odnotowano brak art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzjom wydanym w ramach Programu na posiłki, których realizacja przypadała przed uprawomocnieniem się decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast nie zastosowano zapisu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze określa Uchwała Nr VII/49/2011 Rady Gminy w Fałkowie z dnia 21 czerwca 2011 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i tryb ich pobierania.

Cena 1 godziny usługi opiekuńczej ustalona została Zarządzeniem Nr 3/2015 Wójta Gminy Fałków z dnia 13 stycznia 2015 roku w sprawie określenia wartości jednej godziny usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki domowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Fałkowie i wynosi 15,97 zł.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia

kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane oraz wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. W decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika GOPS określony jest m. in. okres świadczenia usług, dni tygodnia, w które będą świadczone usługi, liczba godzin dziennie, pełny koszt godziny, procent odpłatności oraz wysokość odpłatności za świadczone usługi. W roku 2015 usługi świadczone są dla **14 osób** przez 2 opiekunki, zatrudnione w GOPS.

Sprawdzono następujące akta spraw:

GOPS/8225/Ruo/6/2015; GOPS/8225/Ruo/6/a/2015; GOPS; GOPS/8225/Ruo/16/2015;
GOPS/8225/Ruo/5/2015; GOPS/8225/10/2015; GOPS/8225/Ruo/1/2015;
GOPS/8225/Ruo/2/2015; GOPS/8225/Ruo/2/a/2015; GOPS/8225/12/2015;
GOPS/8225/Ruo/12/a/2015; GOPS/8225/Ruo/12/b/2015; GOPS/8225/Ruo/3/2015;
GOPS/8225/Ruo/9/2015; GOPS/8225/Ruo/15/2015; GOPS/8225/Ruo/11/2015;
GOPS/8225/Ruo/11/a/2015; GOPS/8225/Ruo/4/2015; GOPS/8225/Ruo/4/a/2015.

W aktach klientów znajdują się m.in.: wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, decyzje o przyznaniu i wysokości emerytury, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie, karty leczenia szpitalnego, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej wydanych decyzji odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, Uchwałę Rady Gminy Fałków dotyczącą usług opiekuńczych oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych odnotowano brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a w części decyzji kodeks postępowania administracyjnego bez publikatora ustawy.

Decyzjom, w których realizacja usług odbywała się przed uprawomocnieniem, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W kilku przypadkach jednak rygor nadany był tylko w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji, brak było art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej decyzji administracyjnej.

W części wywiadów odnotowano poprawki naniesione korektorem.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Z informacji udzielonych przez Kierownika jednostki (pkt 27 załącznika nr 2) wynika, iż brak jest osób, które należałoby objąć usługami tego rodzaju.

Z pkt 24 Załącznika nr 2 wynika, iż w okresie objętym kontrolą jednostka nie kierowała osób do domów pomocy społecznej.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Fałkowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2015 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika (Zał. Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **24 osobom** zasiłków celowych i **8 osobom** specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki przyznawane były w szczególności na zakup leków i leczenie, odzieży, opału, opłacenie kosztów energii elektrycznej, dojazd do PUP.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe	–	GOPS/8212/Rc/20b/2015;	GOPS/8212/Rc/21a/2015;
GOPS/8212/Rc/28/2015;		GOPS/8212/Rc/2a/2015;	GOPS/8212/Rc/19/2015;
GOPS/8212/Rc/27/2015;		GOPS/8212/Rc/24/2015;	GOPS/8212/Rc/30/2015;
GOPS/8212/Rc/18/2015;		GOPS/8212/Rc/31/2015;	GOPS/8212/Rc/32/2015;
GOPS/8212/Rc/33/2015			
Zasiłki celowe specjalne	–	GOPS/8212/Rsc/2/2015;	GOPS/8212/Rsc/2a/2015;
GOPS/8212/Rsc/2c/2015;		GOPS/8212/Rsc/5/2015;	GOPS/8212/Rsc/5a/2015;
GOPS/8212/Rsc/1/2015;		GOPS/8212/Rsc/7/2015;	GOPS/8212/Rsc/3/2015;
GOPS/8212/Rsc/4/2015.			

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W części decyzji administracyjnych na zasiłki celowe w podstawie prawnej odnotowano nieaktualne rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 2009 roku, które w części przywoływane było z publikatorem aktualnego rozporządzenia.

W części sprawdzonych decyzji zarówno w zasiłkach celowych jak i specjalnych celowych zespół kontrolny stwierdził, iż w postanowieniu decyzji nie podano celu, na jaki świadczenia zostały przyznane. Cel został wskazany dopiero w uzasadnieniu dokumentu.

Decyzjom, których realizacja odbywała się przed terminem ich uprawomocnienia, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (*art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: odwiedzaniu osób i rodzin, udzielaniu wsparcia, porad, kierowaniu osób do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności,

pomocy w załatwianiu spraw urzędowych czy Powiatowego Urzędu Pracy w celu zarejestrowania się, umawianiu wizyt lekarskich, motywowaniu klientów do poszukiwania pracy, udzielaniu informacji o przysługujących klientowi świadczeniach i dostępnych formach pomocy w Ośrodku i innych jednostkach.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje przede wszystkim z: Urzędem Gminy, Powiatowym Urzędem Pracy, Policją, placówkami oświatowymi i służby zdrowia, sądami.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Fałkowie kontrakt socjalny nie jest w pełni wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej poza PO KL, gdyż w 2015 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni zawarli jedynie 2 kontrakty socjalne.

Ad. 5. Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Jednostka posiada Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2013 - 2015.

W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który ma pod opieką 5 rodzin.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Fałkowie ustalono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie

organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 375 mieszkańców. Z tego wynika, iż liczba mieszkańców przypadających na jednego pracownika znacznie przekracza 2000 mieszkańców oraz, że zgodnie z art. 110 ust. 12, który wszedł w życie 1 stycznia 2015 roku, w jednostce bezwzględnie powinno być zatrudnionych trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W Statucie i Regulaminie GOPS widnieją na chwilę obecną nieaktualne publikatory ustaw oraz brak jest zadań z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Warunki lokalowe Ośrodka są dobre, dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych w zakresie pomocy społecznej odnotowano aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Jedynie w podstawie prawnej decyzji wydanych na usługi opiekuńcze odnotowano brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a w części tych decyzji kodeks postępowania administracyjnego bez publikatora ustawy. W części decyzji administracyjnych na zasiłki celowe w podstawie prawnej odnotowano nieaktualne rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 2009 roku, które w części przywoływane było z publikatorem aktualnego rozporządzenia.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji na zasiłki stałe na ogół brak było art. 37 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzjom, w których realizacja zasiłku lub usługi odbywała się przed jej uprawomocnieniem, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Jednak decyzjom wydanym w ramach Programu dożywiania na posiłki, których realizacja przypadała przed uprawomocnieniem się decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast nie zastosowano zapisu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W kilku przypadkach decyzji na usługi opiekuńcze rygor nadany był z kolei tylko w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji, brak było art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej decyzji administracyjnej.

W części sprawdzonych decyzji w zasiłkach celowych jak i specjalnych celowych zespół kontrolny stwierdził, iż w postanowieniu tych decyzji nie podano celu, na jaki świadczenia zostały przyznane. Cel został wskazany dopiero w uzasadnieniu dokumentu.

W części rodzinnych wywiadów środowiskowych odnotowano poprawki naniesione korektorem.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Fałków dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zaznaczyć należy, iż w kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny nie jest w pełni wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej, gdyż w 2015 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni zawarli 2 kontrakty socjalne.

Pozytywnym natomiast jest, iż w GOPS zatrudniony jest asystent rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

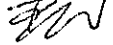

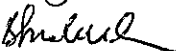
Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

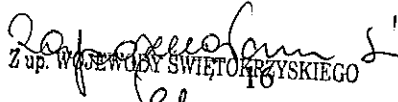
1. Barbara Nowak
2. Magdalena Pracon
3. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Marianna Kierozalska
KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Falkowie

Kielce, dnia 21 października 2015 r.

ŚWIETOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wieków Kielc 3

Renata Sgwiecińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
26-260 FALKÓW
powiat konecki
woj. świętokrzyskie